

Sundhedsstyrelsen
Islands Brygge 67
2300 København S.

Uddybende bemærkninger vedr. Region Midtjyllands ansøgning til Sundhedsstyrelsen om ændring af specialeplanen for neurologi

Region Midtjylland takker for Sundhedsstyrelsens svar af 18. september på regionens ansøgning om ændring af specialeplanen for neurologi. I svaret anmoder Sundhedsstyrelsen om uddybende bemærkninger i forhold til kapacitet og behandlingens volumen. Bemærkningerne følger nedenfor.

- ***Dystonibehandling med botulinumtoxin (EMG vejledt behandling). Undtaget herfra er laryngeal og oromandibulær dystoni***
- ***Botulinumtoxin behandling af svære dystonier og hemifaciale spasmer med funktionshæmning og symptomer > 1 år***
- ***Behandling af komplicerede tilfælde af spasticitet med botulinumtoxin***

midt
regionmidtjylland

29. oktober 2012

Troels Paulsen

Tel. +45 78 41 20 36

Troels.Paulsen@stab.rm.dk

Journalnr. 1-30-128-06-V

Side 1

Sundhedsstyrelsen har anmodet om en yderligere vurdering af den aktuelle kapacitet på området i forbindelse med de regionsfunktioner, der vedrører behandling med botulinumtoxin.

Behandlingerne af spasticitet og dystoni med botulinumtoxin udføres ved de neurologiske afdelinger ved Regionshospitalet Holstebro og Aarhus Universitetshospital. Neurologisk afdeling ved RH Holstebro har udført i alt 539 behandlinger med botulinumtoxin i 2011 på ambulante patienter fordelt på 204 cpr-numre. Kapaciteten ved afdelingen er udnyttet fuldt ud, og nye patienter kommer til i nogle af nogle få måneder.

Aarhus Universitetshospital oplyser, at man har kapacitet til ca. 300 patienter i forløb, idet varigheden af en injektion er 3 måneder. I øjeblikket har man ca. 500 patienter i forløb. Ligeledes er der ventetid på ca. 2 år for nyhenviste patienter. Antallet af patienter vurderes tilmed at være stigende.

Hvis Regionshospitalet Viborg tildeles disse regionsfunktioner forventes en vækst i patientvolumen som følge af, at der i dag vurderes at være et udækket behandlingsbehov i regionen som følge af den lange ventetid i Aarhus. Ligeledes vil behandlingen kunne gives tidligere end i dag.

Som anført i ansøgningen fra maj 2012 tilbyder Vestdansk Center for Rygmarvsskade (VCR) behandling med botulinumtoxin som en integreret del af den højt specialiserede funktion vedr. rehabilitering af rygmarvsskadede patienter. Ved VCR har man i de sidste 5 år behandlet ca. 20 inkomplette tetraplegikere samt 5 komplette tetraplegikere pr. år, som er de mest spastiske. Behandlingen varetages af speciallæger i Neurologisk Afdeling, Regionshospitalet Viborg, som VCR hører organisatorisk under.

For år tilbage blev patienterne på VCR behandlet på Aarhus Universitetshospital. Som følge af ventetid på behandlingen kunne denne ikke tilrettelægges i sammenhæng med rehabiliteringsopholdet og patienternes udbytte af rehabiliteringsforløbet blev forringet. Derfor er der gennem de senere år opbygget kapacitet i Neurologisk Afdeling, Regionshospitalet Viborg (VCR), og hospitalet opfylder Sundhedsstyrelsens krav til at varetage funktionen.

Behandling med botulinumtoxin er en ren symptomatisk behandling, hvor der behandles på symptomer og ikke årsagen til symptomerne. Behandlingen giver symptomlindring og bedrer patienternes funktionsniveau med det formål, at de bliver mere selvhjulpne, opnår smertelindring og i langt højere grad kan profitere af rehabiliteringsophold. Dette gælder uanset, om det er rygmarvsskadede patienter, hjerneskadepatienter, sklerosepatienter eller patienter med dystoni. Effekten i forhold til rehabilitering fordrer dog, at behandlingen med botulinumtoxin gives umiddelbart før disse rehabiliteringsforløb.

Med den kompetence i behandling med botulinumtoxin, der er opbygget ved Regionshospitalet Viborg gennem de senere år, er der grundlag for at dette behandlingstilbud også tilbydes til andre patientkategorier.

Vedr. skleroseområdet varetager neurologisk afdeling, RH Viborg, behandling af sklerosepatienter såvel i den akutte fase som i den langvarige medicinske behandling, ligesom man tilbyder rehabiliteringsophold i afdelingens rehabiliteringsenhed, der er placeret på Regionshospitalet Skive. Det er en stor styrke for kvaliteten i behandlingen af sklerosepatienterne at kunne tilbyde behandlingstilbud i hele patientforløbet. Dermed kan Neurologisk Afdeling sikre, at det enkelte patientforløb er nøje koordineret og sammenhængende. Eksempelvis får sklerosepatienterne behandlingen med botulinumtoxin koordineret med rehabiliteringsforløbet i Skive og kan dermed få et større udbytte heraf.

Der gøres endeligt opmærksom på, at det også er vigtigt, at behandling med baklofenpumper og botulinumtoxin samles organisatorisk for at kunne tilrettelægge et velkoordineret rehabiliteringsforløb i Vestdansk Center for Rygmarvsskade. I Sundhedsstyrelsens svar af 18. september har styrelsen således godkendt, at regionsfunktionen vedr. baklofenpumpebehandling flyttes fra Regionshospitalet Holstebro til Regionshospitalet Viborg. Det vil således udvise det største mulige hensyn til patientforløbene, hvis Regionshospitalet Viborg også tildeles funktionerne vedr. botulinumtoxin.

Det er således Region Midtjyllands vurdering at både hensyn til kvalitet, kapacitet og patientforløb taler for, at regionsfunktionerne vedr. behandling med botulinumtoxin også tildeles Regionshospitalet Viborg.

- **Hyppig migræne eller spændingshovedpine**
- **Klyngehovedpine**
- **Medicin- og overdoseringshovedpine**
- **Symptomatiske hovedpiner**
- **Trigeminusneuralgi**

Region Midtjylland har ansøgt om, at Neurologisk Afdeling, Regionshospitalet Viborg tildeles de ovennævnte funktioner. Sundhedsstyrelsen har i den forbindelse anmodet om yderligere dokumentation vedr. kapacitetsbehovet i Region Midtjylland og evt. ledig

kapacitet i andre regioner, før Sundhedsstyrelsen tager endelig stilling til ansøgningen.

Region Midtjylland har derfor set nærmere på kapacitetsbehovet. Til grund for vurderingen ligger, at kun de komplicerede hovedpinesygdomme skal behandles i hospitalsvæsenet, mens øvrige patienter udredes og behandles hos praktiserende læge eller privatpraktiserende neurologer. Dette vil også indgå som et visitationskriterium i en revideret forløbsbeskrivelsen for hovedpinesygdomme, der forventes klar i efteråret 2012.

Det forudsættes endvidere, at der i hospitalsvæsenet skal behandles følgende patientkategorier på regionsfunktionsniveau:

- Trigeminusneuralgi, hvor der vil blive defineret samarbejdsrelationer og snitflader i patientkategorier i forhold til AUH.
- patienter med migræne med truet erhvervsevne
- patienter med spændingshovedpine med truet erhvervsevne
- patienter med klyngehovedpine med truet erhvervsevne
- sekundære hovedpinesygdomme med truet erhvervsevne, som ikke kan håndteres ved praktiserende neurolog og/eller kræver tværfaglig indsat, herunder medicinoverforbrugshovedpine, posttraumatisk og whiplash-relateret hovedpine, patienter med hovedpine ved somatisk sygdom og efter neurologisk/neurokirurgiske lidelser. Stabiliserede patienter kan endvidere overtages fra højt specialiseret niveau til viderebehandling.

Det er Region Midtjyllands vurdering, at der er tale om en generel underkapacitet på området. Gennemgang af data fra Europa/Storbritannien ("The Global Burden of Headache") og overførsel på danske forhold tilsiger således, at der i den vestlige del af Danmark med ca. 2,5 mio. indbyggere vil være behov for en kapacitet til behandling af ca. 300.000 voksne hovedpinepatienter hos praktiserende læge og ca. 30.000 voksne hovedpinepatienter hos privatpraktiserende neurolog/hovedfunktionsniveau i hospitalsregi. Kapacitetsbehovet til udredning og behandling på specialiseret niveau i hospitalsregi (regionsfunktionsniveau og højt specialiseret niveau) vil være et udrednings- og behandlingstilbud til ca. 9.000 – 15.000 hovedpinepatienter.

Denne kapacitet er langt fra dækket i hverken vest- eller østdanmark. Der er i dag kapacitetsmangel i hele landet, hvilket medfører lang ventetid til behandling. Således er de aktuelle ventetider 18 mdr. til behandling i Glostrup, 18 – 22 mdr. til behandling ved Aarhus Universitetshospital, 6 mdr. til behandling på Aalborg Sygehus, 3 – 6 mdr. til behandling på Esbjerg Sygehus og 1 – 2 mdr. på Vejle Sygehus. Der er altså ingen ledig kapacitet på hovedpineområdet, hverken i Region Midtjylland eller i andre regioner.

På den baggrund er det Region Midtjyllands vurdering, at der er belæg for at etablere en regionsfunktion ved Regionshospitalet Viborg, hvor der skønnes at kunne være op til 3000 ambulante besøg årligt. Det vil afhjælpe en del af udrednings- og behandlingsbehovet i Vestdanmark på regionsfunktionsniveau. Samtidig vil det frigøre kapacitet ved Aarhus Universitetshospital til øget aktivitet på højt specialiseret niveau.

- **Behandling af multipel sklerose med andetvalgspræparater (herunder f.eks. Tysabri og Gilenya)**

Sundhedsstyrelsen har afvist Region Midtjyllands ansøgning om, at funktionen må varetages tre steder i regionen, idet styrelsen ikke finder grundlag for, at funktionen varetages på tre matrikler i Region Midtjylland.

Der gøres opmærksom på, at behandling med andetvalgspræparat er en hel central funktion for, at Neurologisk Afdeling, Regionshospitalet Viborg, fortsat kan være et attraktivt behandlingssted for sklerosepatienter. Region Midtjylland anmoder derfor om, at Sundhedsstyrelsen genovervejer beslutningen.

Regionsfunktionen vedr. andetvalgspræparat omfatter såvel infusions- som tabletbehandling og det er vurderingen, at afdelingen fuldt ud opfylder de faglige krav til at varetage denne funktion. Blandt andet fordi behandlingen kan varetages af 3 speciallæger, og der er opbygget mangeårig viden med specialuddannet sygeplejerske.

Region Midtjylland ansøger om, at blot tabletbehandlingen tildeles til Neurologisk Afdeling i Viborg i et formaliseret samarbejde med AUH. Dette er i overensstemmelse med det neurologiske specialeråds anbefalinger, jf. nedenfor. Tabletbehandlingen vil blive varetaget i tæt lægefagligt samarbejde, bl.a. vedr. kontinuerlig opfølgning på kvaliteten af patientbehandlingen.

Det skal endeligt bemærkes, at der gennem en længere årrække er opbygget en solid lægefaglig kompetence på skleroseområdet, hvor der aktuelt er ca. 200 sklerosepatienter i behandling, og der er vurderingen, at man fuldt ud opfylder Sundhedsstyrelsens krav til at varetage behandlingen.

Specialerådets anbefalinger

Tildelingen af de ovennævnte regionsfunktioner til Neurologisk Afdeling ved Regionshospitalet Viborg er i overensstemmelse med anbefalingerne fra det Neurologiske Specialeråd i Region Midtjylland i forbindelse med omlægningen af det neurologiske område.

Således har specialerådet anbefalet, at Neurologisk afdeling i Viborg tildeles funktioner, som styrker afdelingens klassiske neurologiske funktioner og funktioner, der styrker behandlingsindsatsen på neurorehabiliteringsområdet. Dette som følge af, at den højt specialiserede funktion på Vestdansk Center for Rygmarvsskade og regionsfunktionen vedr. neurorehabilitering på Regionshospitalet i Skive er organisatorisk forankret i Neurologisk afdeling i Viborg. Endvidere indgår Neurologisk Afdeling og den højt specialiserede neurorehabiliteringsenhed på Hammel Neurocenter begge i Hospitalsenhed Midt.

Netop mhp. at styrke behandlingsindsatsen på neurorehabiliteringsområdet anbefaler specialerådet konkret, at Neurologisk Afdeling i Viborg tildeles regionsfunktioner vedr. behandling med botulinumtoksin til patienter med dissemineret sklerose, spasticitet og dystoni.

Endvidere anbefaler specialerådet, at Neurologisk Afdeling tildeles regionsfunktion vedr. behandling af sklerose med andetvalgspræparat for

så vidt angår tabletbehandling. Idet behandlingsomfanget vurderes at være stigende, er det specialerådets vurdering, at alle tre neurologiske afdelinger i regionen bør kunne varetage funktionen.

Region Midtjylland ser frem til at høre Sundhedsstyrelsens endelige svar på ansøgningen.

Med venlig hilsen

Ole Thomsen
Direktør

midt
regionmidtjylland